

καὶ ἄτακτα βιβλία εἰς τάξιν μετένεγκε, δαίγμα μὲν τῆς ἐκυτοῦ καλοκίθαβιας, τοῖς δ' ἐντευζομένοις τὴν εἰς αἰεὶ χρόνον ὑφέλειαν ἐβρῶσθε. • ἀμέσως δ' ἐπεταί, « Πίναξ σὺν Θεῷ πάντων τῶν Ἑλληνικῶν βιβλίων τοῦ παλατίου κατὰ Ἀλφάβητον » (1).

Ἰωαννίκιος Καρτάνος.

Κερκυραῖος, ἱερομόναχος καὶ μέγας πρωτοσύγκελος, ὡς αὐτοσημίζεται. Ἐν Βενετίᾳ διατρίβων ἐφυλακίσθη, τῇ ἐνεργείᾳ Ἀρσενίου Ἀποστόλη (2) ἐν δὲ τῇ φυλακῇ, ὡς ὁ ἴδιος λέγει, « διὰ ν' ἀπερνάγη ὁ λογισμὸς του, εὗραθεν ἀπὸ τὴν Παλαιὰν διαθήκην τὸ ἀναγκαῖον αὐτῆς » καὶ συνέγραψεν ἐν τῇ καθομιλουμένῃ διαλέκτῳ « Τὸ ἄνθος » βιβλίον, πλήρες βλασφημιῶν, καὶ ὅπερ, κατὰ Ῥουσάνον « κατεῖχον πολλοὶ ὡς Εὐαγγέλιον εἰ καὶ τι περισσότερον, οὐ μόνον τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ δήπου τοῦ βήματος, καὶ οὐ μόνον τῶν κοσμικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μοναχῶν ».

Ὁ Καρτάνος ἀπολυθεὶς τῆς φυλακῆς δὲν ὑψαριστήθη νὰ ἠσυχάσῃ, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν ἐζήτηε ν' ἀνταμειφθῆ διὰ τὸ πόνημά του, μὲ προβιβασμὸν εἰς ἀρχιερατικὸν θρόνον, ὅμως ἀπεκρούσθη ἀπὸ τὸν Πατριάρχην, ἑτερόδοξος κριθεὶς καὶ ἀνάξιος τοῦ προϊστασθαι χριστιανικοῦ ποιμνίου καὶ ἐντεῦθεν « ἐντραπίεις πρὸς τοὺς ὁμόφρονας » αὐτοῦ ἔδραμε, καὶ τὴν ἀπευκαταίαν οὕτω καὶ οὐλομένην ἐκράτυνε « μῆνιν κατὰ τὸ ἐγχωροῦν αὐτῶν καὶ ὅθεν πλείστοι τῶν χριστιανῶν » διεφθάρησαν καὶ ἔτι ἐν διασθορᾷ τὰ τούτων κείται ». Ταῦτα ὁ Ῥουσάνος, ὅστις καὶ συμβουλεύει τὸν Ναυπάκτου μητροπολίτην Ἀθανάσιον, ἐπειδὴ τότε ὁ Καρτάνος διέτριβεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκεῖνου,

τὰ μέγιστα περὶ τὴν πατρίδα ἐσκουδακίσι, οἱ καὶ τότε αὐτοῦ δακρυφόροντες τόνον τὸν τάφον εὐσεβείας ἔνεκεν κατεσκευάσαν. ἀποδ' ». (Ἑλληνισμ. σελ. 187, § 205).

(1) Catalogus MSS. Graec. Biblioth. Bourbonicae.

Πολλοὶ κώδικες ἀντιγραφέντες ὑπὸ Μαυρομαμάτου (1542—48) σώζονται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑσκουριάλης. (Miller Catalogue des MSS. σελ. XX).

(2) Ὁ Κρούσιος λέγει τὰ ἐξῆς μεταφράζων ἐκ πρλόγου τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ ἄνθους » Ab hoc Arsenio in Venetorum carcerem conjectum se fuisse, non propter aliquot peccatum, sed ob studium pietatis et veritatis ». (Turcograec. σελ. 199). Ἄλλ' ὁ Ῥουσάνος ἀναιρῶν τὰ ὑπὸ Καρτάνου γραφόμενα τῆς φυλακίσσεως του τὰ αἰτία λέγει « Καρτάνος δὲ ἔμποριον εἰς Ἀκυληίαν στελλόμενος, κηρύττει εἰς αἰσχροπύργους ἔμπεσῶν ἐνεβλήθη εἰς φυλακὴν, ὅπου συντάξας βιβλίον τῆς κηκῆς, καὶ τὴν ἑρῆσιν βάρβαρον, καὶ τὰ πολλὰ ἄσκη, καὶ αὐτὸς δὲ σφύριαν ἑστῆται οὕτως ἐπιστήρσει ».